

Forslag

til

Lov om ændring af borgerlig straffelov.

(Privatlivets fred).

Fremsat den 10. november 1971 af *Thestrup, Hilmar Baunsgaard, Poul Hartling, Svend Haugaard, Nathalie Lind og Ninn-Hansen.*

I borgerlig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 347 af 15. august 1967, som ændret senest ved lov nr. 288 af 9. juni 1971, foretages følgende ændringer:

1. I § 152 indsættes efter stk. 3 som nyt *stk. 4*:

„*Stk. 4.* Med samme straf som fastsat i stk. 1 straffes den, der uden tilladelse fra vedkommende offentlige myndighed videregiver oplysninger hidrørende fra det offentlige, som han har fået eller skaffet sig under arbejde for en virksomhed, der maskinelt behandler eller opbevarer oplysninger for det offentlige.“

2. § 263 affattes således:

„**§ 263.** Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) bryder eller unddrager nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet,
- 2) skaffer sig adgang til andres gemmer,
- 3) ved hjælp af et apparat hemmeligt aflytter eller optager telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som han ikke selv deltager i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang.“

3. § 264 affattes således:

„**§ 264.** Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget

- 1) skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted,

- 2) undlader at forlade fremmed grund efter at være opfordret dertil.

Stk. 2. Begås det i stk. 1, nr. 1, nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om forretnings- eller fabriktionsforhold eller med dokumenter eller optegnelser, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.“

4. § 264 a udgår, og i stedet indsættes:

„**§ 264 a.** Den, som uden tilladelse fotograferer personer, der befinder sig på et sted som nævnt i § 264, stk. 1, nr. 1, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer.

§ 264 b. De i §§ 263, 264 og 264 a indeholdte straffebestemmelser finder tilsvarende anvendelse på den, der uden at have medvirket til gerningen skaffer sig eller udnytter oplysninger m. v., der er fremkommet ved overtrædelsen.

§ 264 c. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person.

§ 264 d. Med bøde eller hæfte straffes personer, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, eller som i

medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse udøver eller har udøvet et erhverv, såvel som sådanne personers medhjælpere, når de røver privatlivet tilhørende hemmeligheder, der er kommet til deres kundskab ved udøvelsen af deres virksomhed, medmindre de har været forpligtet til at udtale sig eller har handlet i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.“

5. § 275 affattes således:

„§ 275. De i dette kapitel nævnte forbrydelser er, med undtagelse af de i §§ 266,

266 a og 266 b omhandlede, undergivet privat påtale.

Stk. 2. I de i §§ 263-265 nævnte tilfælde kan offentlig påtale dog ske, når den forurettede begærer det. Det samme gælder, når nogen, der virker eller på den tid, hvorom talen er, virkede i offentlig tjeneste eller hverv, sigtes for et forhold, der kan medføre eller kunne have medført stillingens eller hvervets fortabelse, og når en sigtelse fremsættes i navnløs eller med urigtigt eller opdigtet navn forsynet skrivelse.“

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Efter at spørgsmålet om privatlivets fred var drøftet på det 22. nordiske juristmøde i Reykjavik 1960, det 24. nordiske juristmøde i Stockholm 1966, en konference smst. afholdt af den internationale juristkommission (ICJ) i 1967 og havde givet anledning til forskellige debatter i folketinget og forslag i Nordisk Råd (se straffelovrådets betænkning om Privatlivets Fred af januar 1971, pag. 9-11), anmodede justitsministeriet ved skrivelse af 12. maj 1967 straffelovrådet om at overveje spørgsmålet om ændring af de gældende straffebestemmelser til beskyttelse af privatlivets fred. Dette kommissorium blev ved justitsministeriets skrivelse af 6. maj 1968 udvidet til også at omfatte spørgsmålet om en udvidet beskyttelse i form af godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Efter at straffelovrådet havde begyndt behandlingen af spørgsmålet, blev der henholdsvis den 31. oktober 1967 og den 29. februar 1968 fremsat forslag til folketingsbeslutning vedrørende emnet, ligesom der i forbindelse med begge forslag fandt debat sted i tinget. Endelig behandles spørgsmålet i 1968 i Europarådet og på det 6. europæiske justitsministermøde i maj 1970 i Haag.

I januar 1971 afgav straffelovrådet betænkning.

I henhold til denne betænkning foreslås nu følgende udvidelser af straffelovens bestemmelser:

a. Der foreslås en straffebestemmelse vedrørende aflytning eller optagelse af samtale mellem andre ved hjælp af et skjult apparat (§ 263, nr. 3).

b. Der foreslås en straffebestemmelse vedrørende fotografering uden tilladelse af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt område, og udspjning af sådanne personer ved hjælp af kikkerter og lignende (§ 264 a).

c. Der foreslås en straffebestemmelse vedrørende videregivelse af oplysninger m.v., der rækker videre end de hidtidige regler navnlig ved at ramme videregivelse af billeder af en anden under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden. Bestemmelsen er udformet, så den også beskytter mod krænkende oplysninger m.v. vedrørende afdøde personer (§ 264 c).

d. Det foreslås at udvide straffebestemmelserne, således at de også omfatter den, der uden selv at være meddelagtig i den oprindelige fredskrænkelse, senere skaffer sig eller udnytter de ved krænkelsen fremkomne oplysninger (§ 264 b).

e. Strafferammen for fredskrænkelser, der nu efter §§ 263 og 264 er bøde og hæfte, foreslås ændret, således at der i rammen også optræder fængsel indtil 6 måneder.

f. Straffebestemmelserne foreslås undergivet betinget offentlig påtale.

Foruden de nævnte ændringer stilles der forslag om en tilføjelse til § 152 således som foreslået af det under 9. september 1970 nedsatte registerudvalg, der har afgivet betænkning i juli 1971.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Til § 152, stk. 4. Bestemmelsen er ny. Dens væsentligste område er virksomheder, der behandler offentlige data ved hjælp af edb-registre, men også anden maskinel behandling af det offentlige oplysninger er medtaget. Medens den gældende regel i § 152 først og fremmest foreskriver tavshedspligt for offentligt ansatte, men dog i stk. 3 om tavshedspligt for „den, som virker ved telegraf- eller telefonanlæg, der er anerkendt af det offentlige“, går den

foreslåede regel ud på at gøre tavshedspligten generel.

Reglen er ikke begrænset til oplysninger, der kan karakteriseres som hemmelige.

Til nr. 2.

Til § 263, indledningen. Strafferammen foreslås skærpet, således at den også kommer til at rumme fængsel indtil 6 måneder. Fremkomsten af det nye tekniske udstyr har i høj grad forstærket truslen mod privatlivets fred, hvilket har medført en større samfundsmæssig interesse i at sikre et tilstrækkeligt værn. Med indsættelsen af ordet „uberettiget“ bliver ordene „krænker nogens fred“ overflødige.

Til § 263, nr. 1. Bestemmelsen svarer til den hidtidige regel i § 263, stk. 1, nr. 1, men der er sket en ændring for at klargøre, at 1ste led ikke kræver, at den, der bryder brev m. m., tillige har forsæt til at gøre sig bekendt med indholdet, idet man selvstændigt har kriminaliseret dette. Ordene „bryder eller unddrager nogen . . . anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet“ tilsigter tillige at ramme såvel den, der bryder en forsendelse med en indtalt meddelelse, som den, der på et kontor gør sig bekendt med indholdet af et stenogram eller maskinelt diktat, idet selve den anvendte teknik giver meddelelsen den fornødne „lukkede“ karakter.

Ved at udelade ordene „til en anden rettet“ og yderligere ved siden af „meddelelse“ at medtage „optegnelse“ har man opnået, at også ensidige optegnelser, f. eks. dagbøger, er omfattet.

Til § 263, nr. 2. Ordene „uden rimelig grund“ er udeladt som overflødige.

Til § 263, nr. 3. Bestemmelsen, der beskytter mod hemmelig aflytning ved hjælp af apparat, er ny og begrundes med, at den enkelte borger bør beskyttes mod alle former for aflytning, der ligger uden for, hvad han faktisk regner med muligheden af at blive udsat for.

Til nr. 3.

Til § 264, stk. 1. Vedr. forhøjelsen af strafmaksimum henvises til det under nr. 2, § 263, indledningen, anførte.

Bestemmelsen svarer til den nuværende § 264, stk. 1 og 2, med redaktionelle ændringer.

Til § 264, stk. 2. Bestemmelsen indebærer en forhøjet strafferamme med hensyn til visse handlinger, der i forvejen ville falde ind under den almin-

delige bestemmelse om husfredskrænkelse, hvilket er klargjort ved en henvisning til § 264, stk. 1, nr. 1.

Til nr. 4.

Til § 264 a. Bestemmelsen, der er ny, indfører straffehjæmmel over for den, der ved hjælp af et optisk instrument iagttager eller fotograferer personer, der befinder sig på et område, der er beskyttet af reglerne om husfredskrænkelse.

Til § 264 b. Bestemmelsen, der er ny, rammer personer, der ikke som gerningsmænd eller medvirkende har nogen andel i den oprindelige privatlivskrænkelse, men som senere skaffer sig eller udnytter oplysninger, der er fremkommet ved overtrædelsen.

Af formuleringen „De i §§ 263, 264 og 264 a indeholdte straffebestemmelser finder tilsvarende anvendelse . . .“ følger, at den høje strafferamme på fængsel indtil 4 år, der i § 263, stk. 2, foreslås over for industriel spionage, også vil komme til at gælde den, der f. eks. køber oplysninger, der er fremkommet ved spionagen.

Med udtrykket „oplysninger m. v.“ sigtes til, at fredskrænkelser ikke behøver at have resulteret i en egentlig oplysning, men at der f. eks. kan være tale om et fotografi optaget i strid med § 264 a, der nu udnyttes ved publicering i en avis.

Til § 264 c. Bestemmelsen svarer til dels til de gældende regler i § 263, stk. 1, nr. 3-4, men har dog et bredere anvendelsesområde.

Man har fundet behov for ved siden af den gældende beskyttelse mod offentlig omtale eller billedgengivelse af private forhold at give mulighed for at ramme udbredelsen af billeder taget under sådanne omstændigheder, at det på forhånd er klart, at en offentliggørelse vil virke overordentlig krænkende. Med ordene „billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden“, er det snævre anvendelsesområde markeret. Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person.

Til § 264 d. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse om tavshedspligt i § 263, stk. 2.

Til nr. 5.

Til § 275. Ved denne bestemmelse undergives de foreslåede regler til beskyttelse af privatlivets fred betinget offentlig påtale.